

فهرست مطالب

پیش‌گفتار	۱۵
فصل نخست: مقایسه انحلال قراردادها با خیار و نهادهای مشابه	۱۷
۱. طرح مسئله	۱۸
۲. فسخ و ماهیت آن در معاملات	۱۹
۳. تفاوت و تشابه فسخ، تفاسخ و انفساخ	۲۱
۴. رجوع و ماهیت آن در معاملات	۲۱
۵. خیار و ماهیت آن در معاملات	۲۳
۶. جواز و ماهیت آن در معاملات	۲۴
۱.۶. معنای جواز ذاتی در عقود	۲۶
۲.۶. معنای جواز حکمی در عقود	۲۷
۳.۶. معنای جواز حقی در عقود	۲۸
۴.۶. جواز به معنای جواز شرعی یا مباح	۲۹
۵.۶. جواز به معنای خیار در عقود	۳۰
۷. تشابه و تفاوت خیار با فسخ، جواز و رجوع	۳۳
۸. نتیجه	۳۵
فصل دوم: احکام اختصاصی حق انصراف قانون تجارت الکترونیکی ایران	۳۹
۱. طرح مسئله	۳۹
۲. نهاد ویژه معاملات الکترونیکی	۴۱
۳. معنای معامله در قانون تجارت الکترونیکی	۴۱
۴. معنای معامله از راه دور در قانون تجارت الکترونیکی	۴۳
۵. حداقل زمان حق انصراف	۴۴
۶. آغاز حق انصراف	۴۵
۷. مورد حق انصراف	۴۶
۸. آمره بودن حکم حق انصراف	۴۷
۹. نسبییت حق انصراف	۵۱
۱۰. تفکیک جریان حق انصراف در بخش‌های یک معامله	۵۴
۱۱. عدم توقف حق انصراف به دلیل خاص	۵۴
۱۲. حق مخصوص مصرف‌کننده	۵۵
۱۳. مبنای حق انصراف	۵۵
۱۴. نتیجه	۵۷

۵۹.....	فصل سوم: فسخ بیع مجازی در حقوق ایران
۵۹.....	۱. طرح مسئله
۶۲.....	۲. خیار مجلس
۶۳.....	۳. خیار حیوان
۶۵.....	۴. شرط خیار
۷۰.....	۵. خیار ما یفسد لیومه
۷۲.....	۶. خیار تأخیر ثمن
۷۴.....	۷. خیار رؤیت و تخلف از وصف
۷۶.....	۸. خیار غبن
۷۷.....	۹. خیار عیب
۸۰.....	۱۰. خیار تدلیس
۸۳.....	۱۱. خیار شرکت و تَبْعُص صَفَّه
۸۴.....	۱۲. نتیجه

۸۵.....	فصل چهارم: بررسی و تحلیل فقهی ماهیت خیارات
۸۵.....	۱. طرح مسئله
۸۶.....	۲. نظریه نخست: ملک بودن خیار
۸۶.....	۱.۲. تعریف خیار به ملک
۸۸.....	۲.۲. ماهیت ملک خیار
۸۸.....	۱.۲.۲. طرح و تحلیل نظریه های ملک
۸۸.....	۱.۱.۲.۲. نظریه اختصاص
۸۹.....	۲.۱.۲.۲. نظریه حکم شرعی
۸۹.....	۳.۱.۲.۲. نظریه انتزاع
۹۰.....	۴.۱.۲.۲. نظریه سلطه اعتبار عقلایی
۹۱.....	۵.۱.۲.۲. نظریه مقوله اضافه
۹۲.....	۲.۲.۲. ارزیابی و نقد نظریه ها
۹۲.....	۳. نظریه دوم: حق بودن خیار
۹۳.....	۱.۳. تعریف خیار به حق و ادله آن
۹۳.....	۱.۱.۳. قابل اسقاط بودن خیار
۹۴.....	۲.۱.۳. قابل ارث بودن خیار
۹۵.....	۲.۲.۳. ارزیابی ادله یادشده
۹۶.....	۳.۳. ماهیت حق خیار چیست؟
۹۶.....	۱.۳.۳. طرح نظریه های حق بودن خیار

فهرست مطالب □ ۷

۹۶.....	۱.۱.۳.۳. نظریهٔ انتزاع.....
۹۷.....	۲.۱.۳.۳. نظریهٔ ملکیت نارس.....
۹۷.....	۳.۱.۳.۳. نظریهٔ سلطنت عام.....
۹۸.....	۴.۱.۳.۳. نظریهٔ اختصاص.....
۹۹.....	۵.۱.۳.۳. نظریهٔ اضافهٔ بیانی.....
۱۰۰.....	۲.۳.۳. ارزیابی و نقد نظریه‌های حق بودن خیار.....
۱۰۰.....	۴. نظریهٔ سوم: حکم بودن خیار.....
۱۰۰.....	۱.۴. تعریف خیار به حکم و دلیل آن.....
۱۰۱.....	۲.۴. ماهیت حکم بودن خیار.....
۱۰۲.....	۵. نظریهٔ چهارم: نظریهٔ تحقیق در ماهیت خیار.....
۱۰۵.....	۶. نتیجه.....
۱۰۹.....	فصل پنجم: بررسی جریان خیار در عقود جایز.....
۱۰۹.....	۱. طرح مسئله.....
۱۱۱.....	۲. ادلهٔ نظریهٔ رد جریان خیار در عقود جایز و ارزیابی آنها.....
۱۱۱.....	۱.۲. اجماع فقیهان.....
۱۱۲.....	۲.۲. نقد و ارزیابی دلیل اجماع.....
۱۱۳.....	۳.۲. منافات ماهیت عقود جایز با جریان خیار.....
۱۱۳.....	۴.۲. نقد و ارزیابی منافات ماهیت عقود جایز با جریان خیار.....
۱۱۴.....	۱.۴.۲. توجیه اول فرمایش شیخ طوسی از سوی شیخ انصاری.....
۱۱۵.....	۲.۴.۲. توجیه دوم فرمایش شیخ طوسی از سوی شهید.....
۱۱۶.....	۵.۲. خلاف اصل بودن جریان خیار در عقود جایز.....
۱۱۶.....	۶.۲. نقد و ارزیابی دلیل خلاف اصل یادشده.....
۱۱۷.....	۳. ادلهٔ نظریهٔ پذیرش خیار در عقود جایز و ارزیابی آنها.....
۱۱۷.....	۱.۳. ادلهٔ عمومی صحت جعل شرط.....
۱۲۰.....	۲.۳. اجماع فقیهان در اختصاص خیار مجلس به بیع.....
۱۲۱.....	۳.۳. نقد و بررسی دلیل یادشده.....
۱۲۴.....	۴.۳. عدم قول به فصل و اجماع مرکب.....
۱۲۵.....	۴. نتیجه.....
۱۲۷.....	فصل ششم: واکاوی ادلهٔ نظریه‌های صحت و بطلان عقد بیع در تأخیر ثمن.....
۱۲۷.....	۱. طرح مسئله.....
۱۲۹.....	۲. نظریهٔ بطلان عقد بیع در صورت تأخیر ثمن و دلیل آن.....
۱۲۹.....	۱.۲. ادلهٔ نظریهٔ بطلان عقد بیع در صورت تأخیر ثمن.....

۸ پژوهش‌های حقوقی در انحلال قراردادهای خیاری

- ۲.۲. نقد و ارزیابی ادله نظریه بطلان عقد بیع در صورت تأخیر ثمن ۱۳۱
۳. نظریه صحت بیع در صورت تأخیر ثمن و ادله آن ۱۳۳
- ۱.۳. اجماع ۱۳۳
- ۲.۳. نفی ضرر ۱۳۵
- ۳.۳. استصحاب ۱۳۷
- ۴.۳. ضمان بایع از تلف مبیع ۱۳۸
۴. نتیجه ۱۴۴
- فصل هفتم: بررسی عدم سقوط خيار با تلف عين** ۱۴۷
۱. طرح مسئله ۱۴۷
۲. قاعده بودن عدم سقوط خيار با تلف عين ۱۴۸
۳. مفاد قاعده ۱۴۹
- ۱.۳. معنای تلف در قاعده ۱۴۹
- ۲.۳. معنای خيار در قاعده ۱۵۱
- ۳.۳. معنای عين در قاعده ۱۵۳
۴. قلمرو قاعده ۱۵۵
- ۱.۴. قلمرو قاعده در تلف ۱۵۵
- ۲.۴. قلمرو قاعده در خيار ۱۵۵
- ۳.۴. قلمرو قاعده در ثمن ۱۵۸
۵. شرایط تحقق قاعده ۱۶۰
۶. ادله و مستندات قاعده ۱۶۱
- ۱.۶. استصحاب ۱۶۱
- ۲.۶. روایات ۱۶۲
- ۳.۶. مقتضای عمومات ادله خيار ۱۶۴
۷. آثار قاعده ۱۶۶
۸. نتیجه ۱۶۷
- فصل هشتم: تأثیر نوع ولایت وراث بر نحوه استحقاق و اعمال ارث خيار** ۱۶۹
۱. طرح مسئله ۱۶۹
۲. نظریه‌های نحوه استحقاق و اعمال ارث خيار ۱۷۱
- ۱.۲. طرح نظریه استحقاق و نحوه اعمال هر وارث یک خيار مستقل از کل ارث و
ارزیابی آن ۱۷۲
- ۱.۱.۲. طرح نظریه استحقاق هر وارث یک خيار مستقل از کل ارث ۱۷۲
- ۲.۱.۲. نحوه اعمال هر وارث یک خيار مستقل از کل ارث ۱۷۲

ارث	۳۰۱.۲. ارزیابی نظریه استحقاق و نحوه اعمال هر وارث یک خیار مستقل از کل
۱۷۳	۲.۲. نظریه استحقاق و نحوه اعمال هر وارث یک خیار مستقل در سهم خود و
۱۷۵	ارزیابی آن
۱۷۶	۱.۲.۳. طرح نظریه استحقاق هر وارث یک خیار مستقل در سهم خود
۱۷۶	۲.۲.۳. نحوه اعمال هر وارث یک خیار مستقل در سهم خود
۱۷۶	۳.۲.۳. ارزیابی نظریه استحقاق و نحوه اعمال هر وارث یک خیار مستقل در سهم خود
۱۷۷	۳.۲. نظریه استحقاق و نحوه اعمال مجموع ورثه برای مجموع خیار و ارزیابی آن
۱۷۷	۱.۳.۲. طرح نظریه استحقاق مجموع ورثه برای مجموع خیار
۱۷۸	۲.۳.۲. نحوه اعمال مجموع ورثه برای مجموع خیار
۱۷۸	۳.۳.۲. ارزیابی نظریه استحقاق و اعمال مجموع ورثه برای مجموع خیار
۱۸۱	۱.۳.۳.۲. نظریه تقدیم فاسخ بر مجیز و نقد آن
۱۸۲	۲.۳.۳.۲. نظریه تقدیم مجیز بر فاسخ و نقد آن
۱۸۳	۳. راه حل تحقیق در نحوه استحقاق و اعمال ارث خیار
۱۸۷	۴. نتیجه
۱۸۹	فصل نهم: بررسی ارث خیار زوجه از معاملات زوج
۱۹۰	۱. طرح مسئله
۱۹۳	۲. تعیین محل و مبنای نزاع فقیهان در مسئله
۱۹۳	۳. حکم ارث زوجه فرزندان و بی‌فرزند
۱۹۵	۴. نقد و ارزیابی قول مشهور و غیرمشهور در مسئله
۱۹۶	۵. حکم ارث زوجه در اموال منقول و غیرمنقول
۱۹۷	۶. نقد و ارزیابی نظر سوم
۱۹۸	۷. طرح و توجیه روایت ابن ابی‌یعفور
۱۹۸	۸. ماهیت حکم استثنای ارث زوجه فرزندان نسبت به اعیان
۲۰۰	۹. ارزیابی اختلاف فقیهان در ارث زوجه از قیمت اموال منقول
۲۰۲	۱۰. حکم ارث خیار از معاملات زوج
۲۰۴	۱۱. نظریه تحقیق در ارث زوجه از خیار معاملات زوج و دلیل آن
۲۰۶	۱۲. قلمرو نزاع فقیهان در ارث خیار برای زوجه از معاملات زوج
۲۰۸	۱۳. نتیجه
۲۱۱	فصل دهم: بررسی و نقد قلمرو ادله فقهی ارث خیار
۲۱۱	۱. طرح مسئله

۲۱۳.....	۲. ادلهٔ ارث خیار
۲۱۳.....	۱.۱.۲. اجماع
۲۱۳.....	۱.۱.۲. طرح دلیل اجماع
۲۱۴.....	۲.۱.۲. نقد و ارزیابی دلیل اجماع
۲۱۵.....	۲.۲. تمسک به عموم آیات ارث برای اثبات ارث خیار و ارزیابی آن
۲۱۵.....	۱.۲.۲. طرح آیات ارث
۲۱۷.....	۲.۲.۲. نحوهٔ استدلال به آیات ارث برای اثبات ارث خیار
۲۱۷.....	۳.۲.۲. نقد و ارزیابی نحوهٔ استدلال به آیات ارث در اثبات ارث خیار
۲۱۸.....	۳.۲. تمسک به عموم روایات ارث برای اثبات ارث خیار و ارزیابی آن
۲۱۸.....	۱.۳.۲. طرح روایات ارث خیار
۲۱۹.....	۲.۳.۲. نحوهٔ استدلال به روایات ارث برای اثبات ارث خیار
۲۲۰.....	۳.۳.۲. نقد و ارزیابی تمسک به روایات ارث برای اثبات ارث خیار
۲۲۱.....	۴.۲. تمسک به مقتضای اصل در اثبات ارث خیار و ارزیابی آن
۲۲۱.....	۱.۴.۲. مراد از اصل و نحوهٔ استدلال به آن برای اثبات ارث خیار
۲۲۲.....	۲.۴.۲. ارزیابی تمسک به مقتضای اصل در اثبات ارث خیار
۲۲۴.....	۳. نظریهٔ تحقیق در ارث خیار و اثبات آن
۲۲۵.....	۱.۳. حق بودن خیار
۲۲۵.....	۲.۳. قابل انتقال بودن خیار
۲۲۷.....	۳.۳. قابل ارث بودن خیار
۲۲۹.....	۴.۳. قلمرو ارث خیار
۲۳۰.....	۴. نتیجه

فصل یازدهم: ماهیت حق انصراف در قانون تجارت الکترونیکی (مطالعهٔ تطبیقی با

۲۳۳.....	کنوانسیون استفاده از ارتباطات الکترونیکی در قراردادهای بین‌المللی)
۲۳۴.....	۱. طرح مسئله
۲۳۵.....	۲. ماهیت حق انصراف در قانون تجارت الکترونیکی و کنوانسیون
	۳. معنای حکم بودن ماهیت حق انصراف در نظریه‌های وضعی، انتزاعی، تفصیلی و
۲۴۰.....	مختار
۲۴۰.....	۱.۳. معنای حکم بودن ماهیت حق انصراف در نظریهٔ وضعی
۲۴۱.....	۲.۳. معنای حکم بودن ماهیت حق انصراف در نظریهٔ انتزاعی
۲۴۲.....	۳.۳. معنای حکم بودن ماهیت حق انصراف در نظریهٔ تفصیلی
۲۴۴.....	۴.۳. معنای حکم بودن ماهیت حق انصراف در نظریهٔ مختار

۴. معنای حق بودن ماهیت حق انصراف در نظریه‌های اصل اختصاص ملک، سلطنت، اضافه بیانی و انتزاع.....	۲۴۵
۱.۴. معنای حق بودن ماهیت حق انصراف در نظریه اختصاص.....	۲۴۶
۲.۴. معنای حق بودن ماهیت حق انصراف در نظریه سلطنت.....	۲۴۷
۳.۴. معنای حق بودن ماهیت حق انصراف در نظریه اضافه بیانی.....	۲۴۹
۴.۴. معنای حق بودن ماهیت حق انصراف در نظریه انتزاع.....	۲۵۰
۵. نتیجه.....	۲۵۲
فصل دوازدهم: آزادی اراده در قرارداد شرط فسخ در نکاح.....	۲۵۵
۱. طرح مسئله.....	۲۵۵
۲. طرح نظریه صحت جعل شرط فسخ در نکاح.....	۲۵۸
۳. ادله نظریه صحت جعل شرط فسخ در نکاح.....	۲۵۹
۱.۳. استدلال بر التزام به شرط فسخ ناشی از لزوم وفای به عموم عقود.....	۲۵۹
۲.۳. جواز جعل هر شرط غیر مخالف کتاب و سنت در عقود.....	۲۶۰
۳.۳. امکان وجود ضرر و غرر در نکاح خیاری.....	۲۶۲
۴. طرح ایرادات نظریه تحقیق و بررسی انتقادی آنها.....	۲۶۲
۱.۴. غیر معاوضی بودن نکاح و ارزیابی آن.....	۲۶۲
۲.۴. بطلان شرط فسخ در هرگونه عبادت و ارزیابی آن.....	۲۶۳
۳.۴. وجود تروی تام در نکاح و ارزیابی آن.....	۲۶۶
۴.۴. جلوگیری از رسیدن ضرر بر زوجه و نقد آن.....	۲۶۶
۵.۴. جلوگیری از سست شدن بنیان خانواده و نقد آن.....	۲۶۷
۶.۴. امکان فسخ نکاح با طلاق و نقد آن.....	۲۶۷
۷.۴. ملازمه بین اقاله و خیار و نقد آن.....	۲۶۸
۸.۴. انصراف ادله خیار از نکاح و نقد آن.....	۲۶۸
۹.۴. اقامه اجماع بر بطلان شرط فسخ در نکاح و نقد آن.....	۲۶۹
۱۰.۴. استثنای نکاح از صحت شرط فسخ در عقود و نقد آن.....	۲۷۲
۱۱.۴. تنافی شرط فسخ با امره بودن لزوم نکاح و نقد آن.....	۲۷۳
۱۲.۴. استناد به خلاف مقتضای عقد در شرط فسخ بر نکاح و نقد آن.....	۲۷۴
۵. نتیجه.....	۲۷۴
فصل سیزدهم: شرط خیار در قرارداد کفالت.....	۲۷۷
۱. طرح مسئله.....	۲۷۸
۲. سوال اصلی تحقیق.....	۲۷۹
۳. سوالات فرعی تحقیق.....	۲۷۹

۲۷۹.....	نظریه‌های موجود در مسئله.....
۲۸۰.....	۵. طرح نظریه بطلان شرط و عقد.....
۲۸۰.....	۶. طرح ادله نظریه بطلان شرط و عقد و ارزیابی آن‌ها.....
۲۸۱.....	۱.۶. تشبیه کفالت به بیع صرف و سلم در اشتراط خیار و ارزیابی آن.....
۲۸۲.....	۲.۶. تشبیه بطلان عقد کفالت در شرط خیار به تعلیق بیع صرف و آن ارزیابی آن.....
۲۹۰.....	۳.۶. تشبیه بطلان عقد کفالت در اشتراط خیار به بطلان نذر و ارزیابی آن.....
۲۹۱.....	۴.۶. عدم فایده شرط خیار در عقد کفالت و ارزیابی آن.....
۲۹۲.....	۵.۶. قیام اجماع بر بطلان خیار در عقد کفالت و ارزیابی آن.....
۲۹۴.....	۶.۶. منافات داشتن اشتراط خیار با مقتضای ذات عقد کفالت و ارزیابی آن.....
۲۹۵.....	۷.۶. اشتغال ذمه شخص ثالث در اشتراط خیار در عقد کفالت و ارزیابی آن.....
۲۹۶.....	۸.۶. تفاوت عقد کفالت با سایر عقود لازم در اشتراط خیار و ارزیابی آن.....
۲۹۷.....	۹.۶. منافات اشتراط خیار با اقتضای لزوم عقد کفالت و ارزیابی آن.....
۲۹۸.....	۷. نظریه بطلان جعل شرط در عقد کفالت و ارزیابی آن.....
۲۹۹.....	۸. نظریه صحت شرط و عقد.....
۲۹۹.....	۱.۸. آیه وفای به عقود دلیل صحت شرط خیار در عقد کفالت.....
۳۰۲.....	۲.۸. حدیث شرط دلیل صحت شرط خیار در عقد کفالت.....
۳۰۴.....	۳.۸. اجماع فقیهان امامیه در مسئله دلیل صحت اشتراط خیار در عقد کفالت.....
۳۰۶.....	۹. نتیجه.....
۳۰۷.....	فصل چهاردهم: بررسی صحت و بطلان قرارداد اسقاط خیار ما لم یجب.....
۳۰۸.....	۱. طرح مسئله.....
۳۰۹.....	۲. تقسیم و تقریر محل نزاع فقیهان در مسئله تحقیق.....
۳۱۱.....	۳. نقش سبب خیار در قرارداد اسقاط خیار ما لم یجب و راه حل فقیهان در آن.....
۳۱۵.....	۴. تعلیقی بودن قرارداد اسقاط خیار ما لم یجب و راه حل فقیهان در آن.....
۳۱۶.....	۵. غرری بودن قرارداد اسقاط خیار ما لم یجب و راه حل فقیهان در آن.....
۳۱۷.....	۶. محالیت قرارداد اسقاط خیار ما لم یجب و راه حل فقیهان در آن.....
۳۱۹.....	۷. مخالفت اجماع با صحت قرارداد اسقاط خیار ما لم یجب و اشکالات آن.....
۳۱۹.....	۸. مشکل تراضی بر اسقاط خیار ما لم یجب با روش اسقاط خیار پیش از عقد و راه حل آن.....
۳۲۳.....	۹. راه حل تحقیق در تصحیح قرارداد اسقاط خیار ما لم یجب.....
۳۲۴.....	۱۰. نتیجه.....

فصل پانزدهم: نقش ماهیت ایقاع در تبیین صحت و بطلان قرارداد شرط خیار در

ایقاعات	۳۲۷
۱. طرح مسئله	۳۲۸
۲. نقش قید اراده شخص واحد در ماهیت ایقاعات و پاسخ سؤال‌های تحقیق	۳۳۰
۳. نقش اخذ قید فعل در ماهیت ایقاع و نقد آن	۳۳۱
۴. نقش اخذ قید ایجاد در ماهیت ایقاع و نقد آن	۳۳۱
۵. نقش اخذ قید تزلزل در ماهیت ایقاعات و پاسخ سؤال‌های تحقیق	۳۳۲
۶. نقش اخذ قید ثبات در ماهیت ایقاعات و پاسخ سؤال‌های تحقیق	۳۳۲
۷. نظریه تحقیق در ماهیت ایقاع و پاسخ سؤال‌های تحقیق	۳۳۳
۸. نقش تفکیک ایقاع از عقد در نظریه تحقیق	۳۴۲
۹. نقش تفکیک خیار از رجوع در نظریه تحقیق	۳۴۲
۱۰. نتیجه	۳۴۴
فهرست منابع	۳۴۷